

Stavební rekonstrukce Gočárových mlýnů pro krajskou galerii je hotová

6.12.2022 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Pardubický kraj dokončil stavební rekonstrukci hlavní budovy národní kulturní památky Winternitzovy automatické mlýny pro budoucí Gočárovu galerii podle projektu architekta Petra Všeťky.

Zhotovitelem stavby je Společnost pro obnovu automatických mlýnů v Pardubicích (Metrostav a.s. + Chládek a Tintěra, Pardubice a.s.). Nyní další firmy pracují na vnitřním vybavení.

Před šesti lety ještě nikdo netušil, že se Pardubický kraj bude angažovat v opuštěném brownfieldu, který zakoupil architekt Lukáš Smetana. O rok později vznikla poptávka po novém prostoru pro krajskou galerii umění a také možnost získat evropskou dotaci na rekonstrukci národní kulturní památky. Sjednotit se na společné myšlence v tomto případě znamenalo posloužit hned dvěma velkým architektonickým dílům: pernětejněskému zámku, kde se dosud galerie tísnila vedle muzea, a Gočárovým Automatickým mlýnům, které zely prázdnotou. „Krajští zastupitelé po ne zrovna jednoduché debatě tuto příležitost na můj návrh schválili v prosinci 2017 a rok později jsme podepsali kupní smlouvu na hlavní budovu mlýnů s manželi Smetanovými,“ rekapituloval zrod této investice náměstek hejtmana Roman Líněk, který byl spolu s hejtmanem Martinem Netolickým u prvních jednání.

Architekt využil původní charakter stavby

V rámci kupní smlouvy převzal Pardubický kraj od manželů Smetanových i architektonický návrh rekonstrukce od architekta Petra Všeťky a studia TRANSAT architekti, kteří následně zvítězili i ve výběrovém řízení na projekt pro stavební povolení a realizaci stavby. Podle Petra Všeťky je důležité, že galerie spoluvytváří nové městské vztahy a stává se tak organickou součástí celku. „Budova má renovovaný původní vnější vzhled, ale zároveň se v ní objevily dvě nové pasáže, které propojují nábřeží s nádvořím mlýnů. Zůstal v ní čitelný původní konstrukční systém, kombinující cihlu, ocel, dřevo a beton a vnitřní prostorový plán horizontál a vertikál. Lehký pětipodlažní interiér mlýnice s dřevěnými palubami, sloužící nově vstupní hale a výstavám nabízí otevřenost, propojenost i útulnost, naopak těžké železobetonové části domu jsou změněny na trezorová úložiště sbírek. Mezi umělecké objekty jsou rozmístěny ukázky původních technologií mlýna,“ řekl Petr Všeťka.

Stavba v těžké době

Stavba byla slavnostně zahájena v květnu 2020 a všechny zúčastněné stála obrovské úsilí. I studie a projekt se rodily obtížně a ještě po zahájení stavby proběhla velká změna projektu. „Myslím si ale, že byla nutná k tomu, aby byl dům dobře připraven i na budoucí rozvoj - přestavbu zatím vynechané severní části,“ konstatoval architekt Všeťka.

„Od počátku to byla největší investice Pardubického kraje do kultury a nepřišla ve zrovna jednoduché době. Nejdříve covid, pak nedostatek některých materiálů, válka na Ukrajině, zvýšení cen energií a celková inflace. Takže nyní s úlevou všichni sledujeme poslední odstraňování drobných vad a nedodělků. Celková cena stavebních prací včetně DPH se zvýšila z 338 na 361 milionů korun, z toho 127 milionů získal kraj z evropských zdrojů a 7,5 milionů ze státních dotací,“ uvedl Líněk.

Jako šém oživil Golema, ožije Gočárova galerie svým obsahem

Zatímco základní stavební práce jsou hotové, začínají návazující práce na vybavení budovy. „Nejprve jsme vysoutěžili dodavatele audiovizuální techniky a akustických prvků a aktuálně také výrobce kompletního vnitřního vybavení. Ten budovu vybaví nábytkem a řadou netypických zařizovacích předmětů. Až bude toto vše hotové, bude řada na týmu krajské galerie, která od prvního ledna ponese název Gočárova galerie. Ta musí stavbě, jako mohutnému Golemovi, dodat obsah, myšlenku, tedy přeneseně šém, díky kterému bude fungovat a zajímat návštěvníky od nás i ze zahraničí,“ dodal Línek.

Kavárna, kanceláře a trafostanice

Na projekt rekonstrukce budovy mlýnů pro krajskou galerii umění navazují tři menší samostatné krajské projekty. Jeden se týká ubourání trafostanice, která je „přilepená“ na přední stranu fasády. Její funkce převezme ještě tuto zimu nová trafostanice v zadní části areálu. Dalším samostatným projektem je galerijní kavárna, která by při otevření areálu neměla v mlýnech chybět. V současné době Východočeská galerie poptává jejího provozovatele. A poslední je projekt kanceláří zaměstnanců galerie, který už částečně zabíhá do severního křídla a díky němuž galerie zcela opustí pardubický zámek.

Součást mimořádného areálu Automatické mlýny

Pokud nenastanou mimořádné komplikace, měli by mít návštěvníci možnost se do budovy krajské galerie několikrát podívat na jednorázové prostorové performance začátkem a v průběhu léta. Do plného provozu s výstavními expozicemi bude Gočárova galerie uvedena spolu s dalšími stavbami, které se v areálu nyní dokončují, tedy Sférou, GAMPOU a Silem na podzim roku 2023. Pardubický kraj uzavřel s dalšími vlastníky staveb v areálu, městem Pardubice a manželi Smetanovými memorandum o spolupráci, které by mělo umožnit také společnou propagaci jedné adresy, Automatických mlýnů Pardubice. Na vzniku všech těchto investic se podílela Evropská unie z Integrovaného regionálního operačního programu prostřednictvím ITI Hradecko-pardubické aglomerace, a to celkovou částkou 400 milionů korun.

Pocta Josefu Gočárovi

Josef Gočár od roku 1923 zasvětil projektům galerií 16 let života. Tehdy začal pracovat na projektu státní galerie v Praze na Kampě, později v Petřské čtvrti a nakonec na Letné. Vytvořil přes 10 variant tohoto projektu, žádný z nich ale nebyl realizován. Mimo Prahu pak navrhl galerii do Hradce Králové, která rovněž zůstala na papíře. Úprava jeho Automatických mlýnů pro krajskou galerii nechť je tedy poctou jeho úsilí o moderní uměleckou galerii. „Snažili jsme se být po jeho vzoru velkorysí. Některá města jsou obdařena katedrálou a některá ne. Myšlenka na galerii je vždy také myšlenkou na chrám umění. Je-li galerie zároveň mimořádnou architekturou, může v obraze i v životě města roli katedrály sehrát,“ řekl Petr Vsetečka.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/118689/stavebni-rekonstrukce-gocarovych-mlynu-pro-krajskou-galerii-je-hotova>